

מסורת הש"ס

(א) [נס' סופרים פ"ז ה"י], (ב) וי'ל שם ויאמרו לו', (ג) כס"ה: (ד) כומר, (ה) פסחים (ו) ע"ש, (ז) ל' ל' המוס' י"ל נשרו, (ח) וכלל הכתובים אלה מש"ה, (ט) הכ"ה: כומר, (י) כס"ה: שפטים י"ג ע"ש וכן אלה במתורגמן וע"ק, (י"א) וי'ל ויאמרו לו אלה כן ולמ"ד כסדרן כמ"ה

תורה אור השלם

- 1 ויחך אהרן את אלו אלו... 2 ויחך עם בית מילה... 3 ויאמר אל תקרב... 4 ויאמר אלו... 5 ואתה פה עמך עמך... 6 וישאל בן גרושים... 7 ואל בני ישראל תדבר... 8 ויאמר אלו... 9 ויאמר אלו... 10 ויאמר אלו...

הגהות הב"ח

(א) רש"ב ד"ה וטול וכו' בתלמוד חכם ש"ס: (ב) ד"ה ה"י ולא וכו' ואית דגרסי נמי:

מוסף רש"י

פשוט נבילתא. הפסע עורה (פסחים ק"ג) פשוט עורה בשכר ורש"ב ש"ס.

מוסף תוספות

א. דהיינו צפורה אימה דגרשים. יע"ש. ב. כי מתוך טרתו פושע בחוליים. ש"ס. ג. [אבל] אליה דמי' לאו כסדרן כתיב, כיון שאנו צריכין לשנות סדר המקרא, גם בזה נובל לשנות דבן ובת יירשו כחדא. ש"מ"ק ש"ס מוס' הלא"ש.

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קו.

עין משפט
נר מצוה

א ב ג ד ה ו ז ח ט י יא יב יג יד יו יז יח יט כ כא כב כג כד כה כו כז כח כט ל לא לב לד לה לו לז לט לך לם לז לו לז לז לז לז

רבינו גרשום

דיקא נמי. דמתרייהו אתא מיוסף ויתרו: דכתיב פרוטאל. מלא שני פרוטאל דפוטו משמע תרתי מיוסף ומיתרו. ואית דמפלי' מבנות דמשמע תרת: מאי היא דקאמי' ליה לאותו לוי מי הביאך הלוים ומה אתה עושה בוה ומה לך פה כלומר כולי האי למה להו למישאל כחדא סגי אלא לאו הכי קאמרו ליה וכו': נשרו. כמו פשוט: מיהו. לאותו לוי: פ"ס' אלא הואיל דלא האי לירות

אלה אי אבה דאמיה כו'. אלה לעולם לאו מנת יתרו ממש נולד פנחס שהרי גם מיוסף היה כדדרשין לקמן פוטאל שני פיטופטין משמע מיוסף שפיטפט בילרו ומיתרו שפיטס עגלים והלך אי אפשר שתהא אמו בת יתרו ממש דמה ענין בת יתרו אלל שצט יוסף אלא ה"ק ואלעזר לקח לו אשה מבנות פוטאל כלומר שאשתו נולדה מיתרו ומיוסף ומהשתא מניין למימר שדור רביעי או דור חמישי היה פנחס לבת יתרו ולא היה קרוז ליתרו כיהונתן בן גרשם ולהכי אהני מה שדצק אהרן טובים. ואותו וקינו של פנחס מלך האס שדצק ביתרו ועפ"כ ילא ממנו פנחס ליכא לאקשוי מיניה למאי דבעין למילף ממשא שילא ממנו יהונתן שהרי פנחס היה רחוק מיתרו יותר מיהונתן: אבה דאמיה מיוסף.

אלא אי אבה דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו אי אבה דאמיה מיתרו מיוסף דיקא נמי דכתיב מבנות פוטאל תרתי שמע מינה אמר רבא הנושא אשה צריך שיבדוק באחיה שנאמר ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון ממשמע שנאמר בת עמינדב איני יודע שאחות נחשון היא מה תלמוד לומר אחות נחשון מכאן שהנושא אשה צריך שיבדוק באחיה תנא רוב בנים דומין לאחי האם וי"סורו (שמה ויאמר) מי הביאך הלוים ומה אתה עושה בוה ומה לך פה אמרו לו לאן ממשא קא אתית דכתיב ביה א'ל תקרב הלוים לאו ממשא קא אתית דכתיב ביה א'מה זה בידך לאו ממשא קא אתית דכתיב ביה ואתה פה עמדי תעשה ב'כהן לע"ז אמר להן כך מקובלני מבית אבי אבא א'לעולם ישכיר אדם עצמו לע"ז ואל יצטרך לבריות והוא סבר לע"ז ממש ולא היא אלא ע"ז עבודה שורה לו כ'בראמר ליה רב ר'ב בהנא א'גנשוש נבילתא בשוקא ושקול אגרא ולא תימא גברא רבא אנא וזילא בי מילתא כיון שראה דוד שמומון חביב עליו ביותר מינהו על האוצרות שנאמר ושבואל בן גרשם בן מנשה נגיד על האוצרות וכי שבואל שמו והלא יהונתן שמו א"ר יוחנן ששב לאל בכל לבו: והבנים את האב: מוגלן דכתיב א'יש כי ימות וגו' מעמא דאין לו בן הא יש לו בן בן קודם אמר ליה רב פפא לאבבי אימא אי איכא בן לירות בן איכא בת תירות בת איכא בן ובת לא האי לירות ולא האי לירות ולא מאן

אלא אי אבה דאמיה מיוסף אמה דאמיה מיתרו. וא"ת א"כ היאך פנחס בן טובים טפי מיהונתן שהרי אימיה דאמיה לפנחס מיתרו אמיה כי היכי דאמיה דאבה דיהונתן מיתרו אמיה וי"ל משום שיהונתן היה מלך האב שהיה אצו בן בת יתרו ופנחס מלך האם: נשור' נביר'תא גרסינן בערוך והוי כמו פשוט כי היאך דחלק

(סנהדרין ד' ק:) לל' תנטוש גילדנא מלוניה דלא לזיל משכיה לחבלא פירוש דג שמו גילדנא אל תחמיל לפשטו מלונו פן ילך העור לאיבוד וע"ג דהתם נטוש והכא נטוש רוב פעמים מתחלפין האותיות בענין זה כמו (פסחים ד' ל:) אין טשין התנור צליה דהוי כמו אין טשין כמו וטח את הבית ומתרגם צירושלמי וטשון י' ציאל (ויקרא י'): ואל תימא בהנא אנא מפר"ט ולא תימא לני רב כהנא שאני חשבו ולא מפני שהיה כהן דלאו כהן הוה כדלמרינן בהרוע (חולין ד' ק"ג וס' ד"ה רב) רב כהנא הוה אלל צביל אשמו רב' אלו עוברין (פסחים ד' מט. ע"א) אמר רב כהנא אי ללו דנסיבי כהנא לא גלאי אמרו לו תלמידי והא לנמוס תורה גלית אמר להו לא גלאי כדגלו אינשי שגלה ע"י דשמניה לקועיה דההוא גברא וכן מפר"ט היאך דערכי פסחים (ד' ק"ג וס') לל' תנור שמתא דרישא אסי כלומר שאתה צעמך תהיה ראש ששמך רב אסי שלא תצטל מממת כרכי לצור ולא כמו שפירש רבינו שמואל דרישא אסי רופא'.

ישבואל בן גרשם בן משה.

על שם מנשה שהרי כבר שצ בכל לכו ויש דגרס בן מנשה וטעמא לפי שמור לקלקולו כדפ"ה: מעמא דאין לו בן הא יש לו בן [בן] קודם. נראה לרש"י דכל הסוגיא אליבא דמ"ד שלא כסדרן כתיבי מדפריך רב פפא בתר הכי (ו' ונלמ"ד כסדרן כתיבי ואימא אי איכא בן) למה יש לנו לשנות קראי ממי היכי דכתיבי ועוד דקאמר ליה אביי אינטיריך קרא לאשמעינן דמאן דלית ליה אלא וכו' ופ"ה ואמאי כחז וכן אין לו והעברתם את נחלתו פשיטא ולשמוק מיניה והכי איבעי למכתב איש כי ימות ורע אין לו וגו' ואי אליבא דמ"ד דכסדרן כתיבי היכי נשמוק קרא ולא ליכתוב והעברתם את נחלתו לבתו הא אינטיריך למידרש במקום בת אמה מעביר נחלה מן האב וליכא למימר דאביי דייק מדללא כתיבי ואיש כי ימות והעברתם את נחלתו לבתו דא"כ מאי פריך ודלמא קמ"ל דבת נמי בת ירושה היא דמ"מ הכי הוה מני למכתב ולא ליכתוב וכן אין לו אלא ודאי אליבא דמ"ד שלא כסדרן כתיבי אמיה דלדידיה לא אינטיריך והעברתם וע"ג דמוקי והעברתם לכדרכי שאין לך מעביר נחלה כו' אין זה צורך שום דרשה ולא אשמעינן שום חידוש אלא דלגבי בת שייך לשון העברה ור"י אומר דאפילו למ"ד דכסדרן כתיבי אמיה ואביו דריש מדללא כתיבי איש כי ימות והעברתם את נחלתו לבנו דהוה מני למידרש במקום בן אמה מעביר נחלה מן האב כו' והוה ידעינן דבן ובת שוין הואיל ומנינו במקום אחר שהיא בת ירושה: ודלמא